

PIN PARENTAL: UN ATAC A L'ESCOLA PÚBLICA, AL PLURALISME DEMOCRÀTIC I ALS DRETS DE LA INFÀNCIA

Jaume Carbonell

Vox –el partit on es fon el franquisme històric amb els postulats de la nova extrema dreta– cavalca a galop en l'educació. La seva primera iniciativa és el Pin parental, mecanisme que permet a les famílies vetar activitats i continguts que s'oposin a les seves creences morals i ideològiques.

Aquesta iniciativa tracta d'arrossegar els altres partits de la dreta –Partit Popular i Ciutadans–, els quals governen en les comunitats autònomes de Madrid, Andalusia i Múrcia. El Ministeri d'Educació ha interposat un recurs perquè no s'apliqui el veto, ja que entén que vulnera la legalitat democràtica i els drets de la infància. Els continguts que es qüestionen per part de Vox són, de moment, els relacionats amb la diversitat afectiva-sexual i la igualtat de gènere. Per això també s'han pronunciat en contra seva diversos col·lectius educatius i socials, entre ells els feministes i LGTBI.

Això del Pin parental no pot llegir-se com una proposta aïllada, sinó que forma part d'una ofensiva que les forces conservadores i reaccionàries van forjant des de fa temps i que, de ben segur, amb el nou govern d'esquerres, emergiran amb més virulència almenys en tres direccions i contextos.

La primera ofensiva és la de la privatització, concretada en la lliure elecció de centre, un procés que poc té a veure amb la llibertat educativa real, amb un dret democràtic i molt menys amb la igualtat d'oportunitats, perquè genera un alt grau de segregació i marginació. El seu discurs és clar: primer triem el centre que més ens convé per la nostra posició social i després fem un ús extensiu i abusiu de la llibertat per imposar el que els nostres fills han d'aprendre en funció dels nostres interessos particulars, de les nostres con-

viccions ideològiques i de les nostres creences religioses.

Forma part d'una ofensiva que les forces conservadores i reaccionàries van forjant des de fa temps

La segona ofensiva, expressada de forma encoberta, tracta de deteriorar la imatge de l'escola pública, atribuint-li a aquesta, mitjançant una basta manipulació, la falta de llibertat i l'adoctrinament ideològic. Per aconseguir tal propòsit no és necessari demostrar res amb dades i evidències. N'hi ha prou amb generar soroll mediàtic, confusió entre les famílies, por entre el professorat i dubtes i incerteses sobre el funcionament present i futur de l'escola pública, en un moment que aquest model escolar gaudeix de tanta o més qualitat que l'escola concertada. El futur sí que els preocupa i molt: perquè la pugna per la captació de més alumnat –clients, en diuen– augmenta en un moment de progressiu descens demogràfic. Una batalla d'enorme calat per l'hegemonia educativa i cultural.

La tercera ofensiva se situa en l'àmbit internacional i és compartida per tots aquells països governats o amb una influència poderosa de l'extrema dreta, i encoratjada per grups evangèlics extremistes o ultracatólics. La llista és llarga i ve des de lluny. N'hi ha prou de recordar, a títol d'exemple, les negatives de bastants centres nord-americans a ensenyar la teoria darwinista de l'evolució o, més recentment, les temptatives de l'activisme dels drets dels homes blancs –que no humans– que “se senten discriminats”; la cacera de bruixes empresa contra la presència de Pablo Freire a les aules per part del govern brasiler de Bolsonaro; o les pressions de pares i mares perquè no es passin certs vídeos

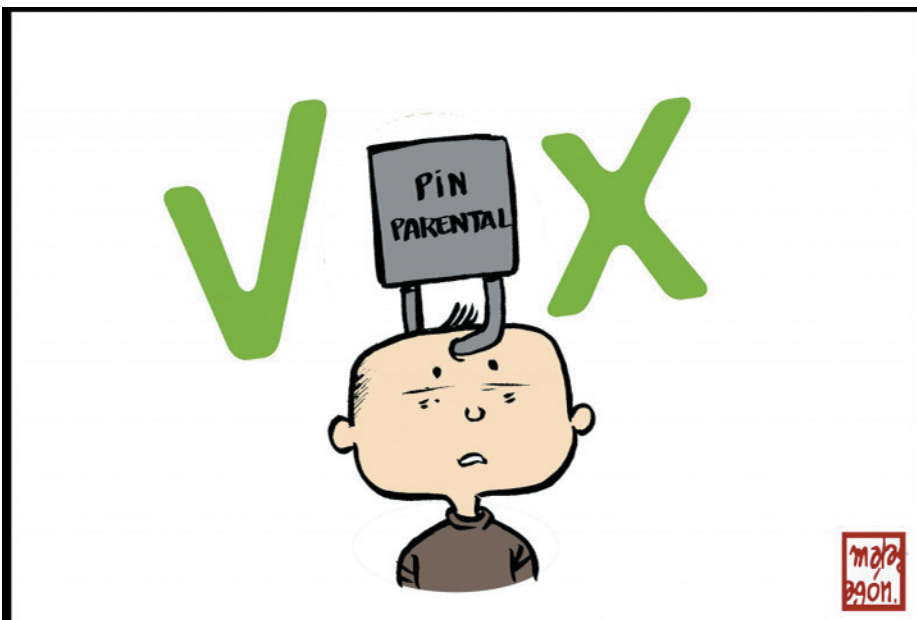

sobre qüestions considerades controvertides i que han acabat amb expulsions docents; i a diferents comunitats autònomes de l'Estat ja s'han donat casos de denúncies familiars que han acabat en el jutjat per defensar a les aules el legítim dret de vaga, per comentar conflictes socials i polítics, per qüestions relatives a la diferència sexual o per l'ensenyament d'altres llengües oficials al costat del castellà. I demà, el focus de la denúncia i la censura pot traslladar-se a la immigració, les persones refugiades, el canvi climàtic o la memòria històrica. Tampoc ajuda massa el fet que el cordó sanitari que es mantenia a Itàlia contra el feixisme o a Alemanya contra el nazisme s'hagi relaxat i fins i tot desactivat en alguns aspectes.

La iniciativa del PIN parental o d'altres de caràcter similar atempten contra drets bàsics, el pluralisme en una societat democràtica i contra la funció d'una escola oberta a la realitat. Anem a pams.

La iniciativa del PIN parental o d'altres de caràcter similar atempten contra drets bàsics

En primer lloc, el Pin parental contradiu alguns articles bàsics de la Constitució, l'esperit i la lletra la LOMCE –l'actual llei educativa– que reconeix l'educació integral, així com a la normativa que desenvolupa el currículum a les comunitats autònomes, on s'inclouen continguts i activitats com els que es pretenen impugnar. També contradiu els diversos tractats internacionals com els Drets Humans i la Convenció dels Drets dels Infants, que reconeix que aquests són subjectes de drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals, entre els quals cal esmentar el respecte a la diversitat de gènere, sexual i racial; el de la llibertat d'expressió, pensament, consciència i religió; i el dret a la informació i a no ser objecte d'intromissions. L'Estat i els poders públics, igual que vetllen per la protecció física i psíquica de la infància, també han de vetllar per la protecció dels seus

drets ètics i democràtics. Aquests estan per sobre les creences del que pensin o creguin les famílies. La llibertat no s'imposa, sinó que s'exercita de manera autònoma. Ningú pot atribuir-se el seu monopoli.

En segon lloc, l'escola pública en una societat democràtica garanteix el pluralisme, amb la inclusió, l'intercanvi i l'aprenentatge de les diverses idees, visions i valors. Així mateix, assegura el més escrupolós respecte cap a les diferents maneres de ser, definir-se i relacionar-se que tenen els éssers humans, per raó del seu sexe, cultura o per altres raons, sempre que no atemptin als drets anteriorment assenyalats. Però el respecte a la diversitat no pot deslligar-se de la igualtat, perquè els éssers humans som o hauríem de ser més iguals –en drets– que diferents. L'escola democràtica no adoctrina, no imposa una determinada manera de pensar –el que pensar– sinó que obre camins al pensament i a la reflexió: al com pensar, una distinció que no és fútil. Per això, bandeja adoctrinaments, dogmatismes, sectarismes i fonamentalismes.

D'altra banda, no hi ha democràcia sense participació ni control. Per aquest motiu en l'actualitat es contemplen diversos mecanismes de participació i control democràtic dels diversos actors educatius i, entre ells, la família: asso-

ciacions de mares i pares, consells escolars, representants de classes, etc. I si és necessari es creen uns altres amb la condició de millorar la fluïdesa informativa i comunicativa. I és en aquest context que, a principis de curs i quan faci falta, s'expliquen els projectes educatius de centre, els continguts del currículum i la programació de les diverses activitats. I, òbviament, en l'àmbit familiar, hi ha un ampli camp per desenvolupar lliurement un altre tipus d'intervencions educatives que poden molt o poc amb les contemplades en el currículum. Però les regles que regulen l'espai privat són diferents de les que conformen l'àmbit públic.

Cal eixamplar la mirada i no tancar-la, així com aprendre a llegir una realitat cada vegada més complexa i canviant

I en tercer lloc, existeixen raons pedagògiques de pes. Qui pot negar, a hores d'ara, que l'escola no ha d'obrir-se a la realitat i a la vida o que, al mateix temps, la riquesa de la vida quotidiana no entri a les aules? O potser una de les funcions

de l'escola no és mostrar el món i comprendre'l a partir dels canvis esdevinguts en el camp tecnològic, econòmic, social i cultural? Quins moviments d'innovació o renovació pedagògica, des de la més àmplia pluralitat, no han tractat de respondre afirmativament a aquests interrogants? L'educació escolar educa per a la formació d'un pensament lliure i per a l'adquisició d'un criteri propi. Per això cal eixamplar la mirada i no tancar-la, així com aprendre a llegir una realitat cada vegada més complexa i canviant amb tots els seus colors i no reduint la paleta al blanc i negre. Hannah Arendt ho diu molt bé: "Com més punts de vista tinguem presents quan estiguem valorant un assumpte determinat, i com millor em pugui imaginar com sentiria i pensaria si estigués en el lloc d'uns altres, més forta serà la meua capacitat de pensament representatiu i més vàlides seran les meues conclusions, la meua opinió".

El professorat, i la comunitat educativa en el seu conjunt, han d'estar molt alerta per a desentranyar totes les manobres dels qui en nom de la llibertat volen carregar-se-la imposant els seus particulars punts de vista; o dels qui, apel·lant a la democràcia, ressusciten vells i nous autoritarismes.

*Aquest article es va publicar en el web d'El Diari de l'educació. ■